

Islamic Republic of Afghanistan Independent Election Commission

لایحه رای دهی انتخابات ولسی جرگه و شوراهاى ولسوالیها (۱۳۹۷)

مبني:

این لایحه به تاسی از صلاحیت‌های تفویض شده مندرج مواد (۱۹ و ۱۰۸) قانون انتخابات و با در نظر داشت احکام مندرج ماده ۶، فقره (۲) ماده ۷ و فقره (۳) ماده ۸۴، قانون انتخابات از جانب کمیسیون مستقل انتخابات (منبعد کمیسیون) وضع گردیده است.

هدف:

این لایحه امور مربوط به رای دهی را در انتخابات ولسی جرگه و شوراهاى ولسوالیهاى سال ۱۳۹۷ تنظیم می‌نماید.

حق رای دهی

ماده اول:

(۱) هرتبعه کشور که سن (۱۸) سالگی را در روز انتخابات تکمیل نموده باشد، به حکم قانون یا محکمه از حقوق مدنی محروم نگردیده باشد، من حیث رای‌دهنده ثبت نام نموده و اسم وی شامل فهرست رای‌دهندگان باشد، می‌تواند در روز رای دهی در حوزه انتخاباتی مربوطه، در مرکزی رای دهی که قبلاً ثبت نام نموده است و در محل از قبل تعیین شده حضور یافته و به رویت تذکره تابعیت دارای تصدیق ثبت نام، در مطابقت با طرز العمل های مربوطه رای بدهد.

(۲) کمیسیون شرایط لازم را جهت حفظ سری بودن رای فراهم می‌نماید.

مراکز و محلات رای دهی

ماده دوم:

(۱) رای دهی در مراکزى که از جانب کمیسیون در سرتاسر کشور با در نظر داشت تعداد رای‌دهندگان و موقعیت جغرافیایی آنان به صورت متوازن و با در نظر داشت امکانات دسترسی رای‌دهندگان ایجاد گردیده است، صورت می‌گیرد.

- (۲) در هر مرکز رای دهی محلات جداگانه برای رای دهندگان زن ایجاد می شود؛
- (۳) تعداد محلات رای دهی اعم از محلات رای دهی برای مردان و خانمها متناسب به تعداد رای دهندگان ثبت شده در یک مرکز و به اساس فهرست رای دهندگان از جانب کمیسیون تعیین می گردد؛
- (۴) کمیسیون به آنعده رای دهندگان واجد شرایط (مریضان داخل بستر در شفاخانهها، منسوبین نظامی، محبوسین واجد شرایط) تا حد امکان تسهیلات رای دهی را مطابق طرزالعمل مربوطه فراهم می نماید؛ و
- (۵) در صورتیکه کوچیها به نحوی از مراکز رای دهی دور واقع شده باشند که نتوانند در آن مراکز جهت رای دهی حاضر شوند، مرکز یا محلات رای دهی جداگانه به تناسب رای دهندگان آنها با در نظر داشت رهنمود مربوطه در یک جای مناسب ایجاد می گردد.

اختصاص اوراق رای دهی

ماده سوم:

- (۱) برای هر محل رای دهی متناسب به تعداد رای دهنده شامل در فهرست رای دهندگان، با اضافه فیصدی محدود و مشخص که به عوض اوراق ضایع شده قابل استفاده باشد، اوراق رای دهی اختصاص داده می شود؛
- (۲) اوراق رای یک مرکز و یا یک محل رای دهی به مرکز و یا محل دیگر قابل انتقال نمی باشد؛
- (۳) در صورتی که اوراق و مواد انتخاباتی یک مرکز رای دهی حریق ویا به نحوی تخریب گردد که قابل استفاده نباشد، دفتر ولایتی کمیسیون، موضوع را به دارالانشای کمیسیون گزارش داده و بعد از استیذان کتبی و یا ایمیلی ریاست دارالانشاء که کمیسیون را نیز در جریان قرار می دهد، مطابق طرزالعمل اجراء می نماید؛ و
- (۴) در یک محل رای دهی حداکثر الی (۶۰۰) ورق رای قابل اجراء می باشد.

روز و اوقات رای دهی

ماده چهارم:

- (۱) کمیسیون روز رای دهی را در تقویم انتخاباتی مشخص نموده، زمان آغاز و ختم رای دهی را در طرزالعمل مربوطه تعیین و به اطلاع عامه می رساند؛
- (۲) با در نظر داشت برگزاری همزمان انتخابات ولسی جرگه و شوراهای ولسوالیها، شرایط و تسهیلات لازم، جهت رای دهی در هر دو انتخابات برای رای دهندگان فراهم می گردد؛

- (۳) در صورت وقوع شورش، تشدد، طوفان، سیلاب یا سایر حوادث غیر مترقبه در محلات و مراکز انتخاباتی که جریان رأی‌دهی را ناممکن یا دشوار سازد، رئیس مرکز رأی‌دهی مکلف است رأی‌دهی را متوقف و به اسرع وقت از طریق رئیس دفتر ولایتی، از دارالانشای کمیسیون طالب هدایت گردد و دارالانشاء کمیسیون را در جریان امر قرار می‌دهد؛
- (۴) در صورت وقوع موارد مندرج فقره (۳) این ماده، آمر ولسوالی و مدیر مرکز مکلف است تصمیم خویش را در ژورنال محل ثبت نماید؛
- (۵) بعد از رفع حالات پیش‌بینی شده و یا در صورت ضرورت، کمیسیون می‌تواند روند رأی‌دهی را حداکثر الی دو ساعت یا تا زمان ختم رأی‌دهی کسانی که در صف رأی‌دهندگان در انتظار رأی دادن هستند، تمدید نماید؛ و
- (۶) بعد از پایان یافتن ساعت تعیین شده و قبل از اعلان ختم وقت رأی‌دهی، آخر صف رأی‌دهندگان توسط کارکنان مؤظف نشانی شده و به اشخاص حاضر در صف رأی‌دهندگان اجازه رأی‌دهی داده شود. بعد از اعلان ختم وقت رأی‌دهی، هیچ شخص نمی‌تواند به منظور رأی‌دهی به صف رأی‌دهندگان بپیوندد.

کارکنان انتخاباتی در مراکز رأی‌دهی

ماده پنجم:

- (۱) کارکنان انتخاباتی در مراکز و محلات رأی‌دهی مطابق حکم قانون، لایحه و طرز‌العمل مربوطه توظیف می‌گردند.
- (۲) جریان رأی‌دهی در محلات رأی‌دهی از طرف کارکنان انتخاباتی تحت نظارت مستقیم (رئیس محل، مدیر مرکز و آمر ولسوالی) اداره می‌گردد.
- (۳) رئیس محل به منظور اداره بهتر پروسه رأی‌دهی می‌تواند در صورت نقض قانون اساسی، قانون انتخابات، لویح و سایر اسناد مصوب کمیسیون و بعد از تایید مدیر مرکز به ناظرین، مشاهدین، نمایندگان رسانه‌ها و مهمانان خاص هدایت دهد تا محل رأی‌دهی را ترک نمایند.
- (۴) در صورت تراکم بیش از حد مشاهدین، ناظرین، نمایندگان رسانه‌ها و مهمانان خاص در محل رأی‌دهی، رئیس محل تدابیر لازم را جهت حضور مساویانه آنها در محل رأی‌دهی در نظر گیرد.

مشاهده، نظارت و تهیه گزارش

ماده ششم:

- (۱) مشاهدین و ناظرین دارای کارت شناسائی معتبر در مراکز که نام و کد مراکز رای‌دهی در کارت شناسائی شان درج شده است، می‌توانند به مشاهده و نظارت بپردازند. گزارشگران رسانه‌ها از این امر مستثنی می‌باشند؛
- (۲) در صورتی که حضور ناظرین و مشاهدین در مرکز رای‌دهی، روند رای‌دهی را اخلاص نکند، رئیس محل/مدیر مرکز می‌تواند به مشاهدین و ناظرین که نام مرکز رای‌دهی در کارت شناسائی شان درج نمی‌باشد، اجازه دهد تا روند رای‌دهی را مشاهده و نظارت نمایند.

ژورنال محل رای‌دهی

ماده هفتم:

هرمحل رای‌دهی دارای یک ژورنال می‌باشد. رئیس محل معلومات مربوط به اعتراضات و شکایات ثبت شده در محل و تدابیر اتخاذ شده در مورد وقایع عمده محل رای‌دهی را بصورت منظم با ذکر وقت در ژورنال ثبت می‌کند.

اجازه حضور در محلات رای‌دهی

ماده هشتم:

- (۱) به استثنای افراد ذیل، هیچ فردی اجازه حضور در محلات رای‌دهی را ندارند.
۱. کارکنان انتخاباتی محل رای‌دهی، اعضای کمیسیون و کارمندان توظیف شده از جانب کمیسیون؛
 ۲. افراد معرفی شده از جانب کمیسیون شکایات انتخاباتی؛
 ۳. افراد واجد شرایط که با ارایه تصدیق ثبت نام که در تذکره شان برچسب زده شده است غرض استعمال حق رای مراجعه می‌نمایند.
 ۴. ناظرین ملی و بین‌المللی، مشاهدین و نمایندگان رسانه‌های که از جانب کمیسیون اعتبار نامه دریافت نموده و کارت نظارت و مشاهده مربوط به آن مرکز را با خود داشته باشند؛
 ۵. مهمانان خاص معرفی شده از جانب کمیسیون؛
 ۶. اشخاصی که طبق فقره (۳) ماده دوازدهم این لایحه اجازه همکاری به رای‌دهندگان نیازمند را دارند؛
 ۷. مؤلفین امنیتی به استیذان رئیس محل؛

- (۲) در مسافت صد متری مراکز رای‌دهی به جز مسوولین امنیتی به استیذان نهادهای امنیتی آن هم به منظور تأمین امنیت، هیچ شخص نمی تواند سلاح ناربه یا جارحه را حمل نماید.
- (۳) آنده از افرادی که در مراکز رای‌دهی حضور دارند و گزارشگران به ویژه تصویر برداران رسانه‌ها باید سری بودن رای را محترم بشمارند.

واجد شرایط بودن رای‌دهندگان

ماده نهم:

- (۱) رای‌دهنده مکلف است قبل از حصول ورق رای‌دهی، اصل تذکره تابعیت با تصدیق ثبت نام را که کمیسیون به منظور تثبیت هویت او مشخص نموده است ارایه نماید.
- (۲) مشخصات تذکره تابعیت و تصدیق ثبت نام از جانب کارکنان انتخاباتی در محل مربوطه با فهرست رای‌دهندگان تطبیق داده می‌شود در صورتی که نام شخص در فهرست درج باشد، مطابق طرزالعمل مربوطه حق رای‌دهی داده می‌شود.

اعتراض به حق رای‌دهی

ماده دهم:

- (۱) افراد ذیل می‌توانند در رابطه به حق رای‌دهی افراد در یک مرکز رای‌دهی اعتراض نمایند:
۱. اتباع واجد شرایط رای‌دهی؛ و
 ۲. ناظرین دارای اعتبارنامه.
- (۲) اعتراضات در این رابطه قبل از انداختن ورق رای در صندوق توسط رای‌دهنده، با رئیس محل در میان گذاشته می‌شود. رئیس محل رای‌دهی در رابطه تصمیم اتخاذ نموده و اعتراض را توأم با دلایل و فیصله اتخاذ شده در ژورنال محل رای‌دهی ثبت می‌نماید.

شکایت بر روند رای‌دهی

ماده یازدهم:

- (۱) افراد ذیل می‌توانند درمورد تخطی و تخلف انتخاباتی شکایت درج نمایند:
۱. اتباع واجد شرایط رای‌دهی؛ و
 ۲. ناظرین دارای اعتبارنامه.
- (۲) در صورت عدم رضایت اعتراض‌کننده از تصمیم رئیس محل، اعتراض‌کننده یا طرفی که برعلیه وی اعتراض صورت گرفته است، می‌تواند به کمیسیون شکایات انتخاباتی شکایت نماید؛ و

(۳) موارد مربوط به اعتراضات و شکایات با در نظر داشت این لایحه و طرز العمل مربوطه به کمیسیون شکایات انتخاباتی راجع می‌گردد.

رای دهی

ماده دوازدهم:

(۱) کارکنان انتخاباتی در محل رای‌دهی، قبل از این که یک رای‌دهنده داخل غرفه رای‌دهی شود، صرف معلومات لازم را در مورد نحوه استعمال حق رای، به رای‌دهنده آرایه می‌نمایند. کارکنان انتخاباتی به هیچ صورت در تصمیم‌گیری رای‌دهنده در رابطه به رای‌دهی، دخالت مستقیم یا غیر مستقیم نمی‌نمایند.

(۲) رای‌دهنده کاندید مورد نظر خویش را در ورق رای‌دهی در عقب غرفه رای‌دهی به طوری سری نشانی می‌نماید.

(۳) رای‌دهنده‌ی که نیاز به رهنمایی برای نشانی نمودن ورق رای داشته باشد، می‌تواند از یک شخص با صلاحیت و مورد اعتماد خودش؛ من جمله از رئیس محل رای‌دهی مطابق به شرایط آتی تقاضای همکاری نماید:

الف) به استثنای رئیس محل رای‌دهی، هر شخصی دیگر که با رای‌دهنده‌ی که نیاز به رهنمایی دارد، کمک می‌کند باید در همان مرکز رای‌دهی، به حیث رای‌دهنده ثبت نام شده باشد؛

ب) شخصی که به یک رای‌دهنده در مورد نشانی نمودن ورق رای‌دهی همکاری می‌نماید باید ورق رای‌دهی را در حضور و مطابق خواست و اراده رای‌دهنده نشانی نماید؛

ج) هیچ شخص به استثنای رئیس محل رای‌دهی نمی‌تواند بیشتر از یک رای‌دهنده را در یک محل رای‌دهی همکاری نماید.

د) هرگونه همکاری که برای یک رای‌دهنده مطابق به شرایط این ماده صورت می‌گیرد باید در ژورنال محل رای‌دهی ثبت گردد.

هـ) شخصی که به یک رای‌دهنده همکاری می‌نماید، باید سری بودن رای فرد نیازمند به رهنمایی را محترم بشمارد.

(۴) انگشت هر رای‌دهنده باید قبل از دریافت ورق رای‌دهی توسط رنگ مخصوص نشانی گردد. به آن‌عه از افرادی که انگشت دست شان به رنگ مخصوص نشانی نشده باشد، اجازه ورود به محل رای‌دهی داده نمی‌شود، مگر آنکه بخاطر همکاری به یک رای‌دهنده نیازمند به رهنمایی مراجعه نماید.

(۵) در صورتی که بیشتر از یک انتخابات در جریان یک روز برگزار گردد، هر رای‌دهنده حق دارد همزمان اوراق رای‌دهی مربوط انتخابات‌های برگزار شده را دریافت نموده و رای دهد.

(۶) کارکن توزیع اوراق رای‌دهی می‌تواند در صورت تخریب ورق رای‌دهی، به نوعی که باعث عدم اعتبار ورق رای‌دهی گردد، ورق رای‌دهی جدید را در اختیار رای‌دهنده قرار دهد. در این صورت ورق ضایع شده رای‌دهی باید مطابق طرز العمل نشانی و جداگانه نگهداری شود، این موضوع در ژورنال محل رای‌دهی و فورمه نتایج درج گردد.

(۷) در صورت تکمیل شدن رای‌دهی در یک محل و یا مرکز، جریان رای‌دهی متوقف می‌گردد و ناظرین و مشاهدین می‌توانند الی آغاز روند شمارش و بعد از آن نزد صندوق‌ها باقی بمانند.

اقدامات بعد از رای‌دهی

ماده سیزدهم:

(۱) بعد از رای‌دهی آخرین رای‌دهنده شامل در صف، رئیس محل باید صندوق‌های رای‌دهی را مهر و لاک و مواد رای‌دهی را جمع‌آوری و در محل مصئون حفظ نموده و تعداد اوراق رای‌دهی استفاده نشده و ضایع شده را مشخص نماید.

(۲) مهر و لاک‌های صندوق رای‌دهی و مشخص نمودن تعداد اوراق رای‌دهی استفاده نشده و ضایع شده از جانب ناظرین، مشاهدین و نمایندگان رسانه‌ها، مشاهده و نظارت می‌گردد. در صورت عدم حضور ناظرین، مشاهدین و نمایندگان رسانه‌ها موضوع ثبت ژورنال شده و توسط مدیر مرکز رای‌دهی تأیید گردد.

(۳) پس از مشخص شدن اوراق استفاده نشده و ضایع شده، کارکنان محل رای‌دهی فوراً محل رای‌دهی را برای شمارش آراء آماده نموده و مطابق لایحه و طرز العمل مربوطه آراء داخل صندوق را شمارش نماید.

انفاذ

ماده چهاردهم:

این لایحه از تاریخ تصویب نافذ و نشر می‌گردد.

